

Brazilia

Cuprins:

Date generale.....	
Relief.....	
Clima.....	
Hidrografia.....	
Scurt istoric.....	
Economia.....	

Brazilia

Cu cei 8.512.000 km² ai săi, Brazilia este cea mai mare țară din America Latină, acoperind 47,3% din suprafața acestui continent, și a cincea țară ca mărime din lume din punct de vedere al suprafeței, fiind depășită doar de Federația Rusă, Canada, China și SUA. Dimensiunea maximă de la nord la sud este de 4395 km, iar de la est la vest de 4319 km. Coasta atlantică a Braziliei are o lungime de 7367 km. Țara este traversată de Ecuator în apropiere de Macapá și de Tropicul Capricornului în apropiere de São Paulo. Ecuador și Chile sunt singurele țări din America de Sud cu care Brazilia nu are graniță comună, având 10 vecini: în nord Guyana Franceză, Venezuela, , Guyana, Surinam; în est cu oc. Atlantic; în sud cu Uruguay; în vest cu Argentina, Paraguay, Bolivia și Peru și în nord-vest cu Columbia.

Brazilia a ajuns la circa 172 milioane de locuitori la sfârșitul anului 2000, iar în 2008 numărul acesta a crescut fiind de 189, ocupând locul cinci în lume, după China, India, SUA și Indonezia. Populația acestei țări este alcătuită din mai multe grupuri etnice și rasiale, 49,9% din populație fiind albă, 43,2% mulatră, iar restul neagră, asiatică sau amerindiană. Se vorbesc circa 180 de limbi diferite, cea mai răspândită fiind portugheza.

Comparată cu celelalte țări ale lumii, Brazilia ocupă locul al cincilea după numărul populației și aceeași poziție după suprafață. Fiind a noua putere economică a Pământului și cea mai mare din America Latină, Brazilia are astăzi o influență internațională mare, atât la nivelul regional cât și la cel global. De asemenea, aproximativ 15-20% din biodiversitatea mondială se concentrează aici, exemple ale acestei bogății fiind Pădurea Amazoniană, Pantanal și Cerrado. Brazilia este unica țară americană în care limba oficială este portugheza, aceasta fiind rezultatul colonizării portugheze. Cea mai populară religie este Catolicismul Roman, Brazilia fiind statul cu cel mai mare număr al catolicilor de pe Pământ. Sunt și reprezentanții altor culte, mai ales cei ai confesiunii protestante, și atești. Societatea braziliană este și una dintre cele mai multinaționale ale lumii, fiind formată din descendenții europenilor, popoarelor autohtone, africane și asiatice^[1].

RELIEF

Țărmlul atlantic este în general jos și puțin fragmentat, cu excepția marelui estuar al Amazonului, unde apar și foarte multe insule, cea mai mare fiind Marajo. La sud de Capul Rocco și Capul Branco, linia de țărm este mai articulată și mai înaltă, cu numeroase porturi (Recife, Salvador, Rio de Janeiro, Santos, Porto Alegre). În largul oceanului se găsește insula Trinidad.

Reliful are altitudini medii joase, aproape 2/3 fiind sub 300 m. Domină două tipuri majore: podișurile și câmpiile. Podișul Braziliei ocupă partea central-estică, cu o altitudine medie de 800 m. În vestul său se individualizează Podișul Mato Grosso (media de 800 m), iar în sud, de-a lungul coastei Atlanticului, sunt culmi mai înalte (până la 2 800 m), ca Serra do Mar, Serra Espinaco. La nord de fluviul Amazon, Brazilia ocupă puțin și din Podișul Guianelor, cu vârful cel mai înalt din toată țara, Pico de Neblina (3 014 m).

A doua categorie de relief cuprinde Câmpia Amazonului (peste 50% din teritoriul Braziliei), întinzându-se și prin vestul Podișului Mato Grosso, unde face joncțiunea (peste Bolivia și Paraguay) cu Câmpia Parana-Paraguay.

CLIMA

Din cauza efectelor cumulative a mai multor factori, cum ar fi relieful, întinderea teritorială și mai ales dinamica maselor aeriene, clima Braziliei este extrem de diversificată. Vânturile influențează atât temperaturi cât și pluviozitatea provocând deosebiri climatice regionale. Masele de aer care interferează mai mult sunt cea ecuatorială (continentală și oceanică) și cea tropicală (continentală și oceanică)

Clima Braziliei este foarte umedă având caracteristici diverse, spre exemplu este foarte umedă-călduroasă ecuatorială în ținuturile septentrionale, foarte umedă-subtropicală în regiunea sudică și São Paulo sau foarte umedă-călduroasă tropicală într-o fâșie îngustă a litoralului între orașele Rio de Janeiro și São Paulo. Clima umedă se întâlnește și în alte regiuni ale țării: umedă călduroasă ecuatorială domină Acre, Rondônia și Roraima și influențează vremea în Mato Grosso, Amazonas, Pará și Amapá, iar cea tropicală — São Paulo și Mato Grosso do Sul. Alte varietăți ale climei umede ating și alte părți ale Braziliei. Clima aridă și semi-aridă este limitată la regiunea Nord-Est.

Deși clima braziliană este foarte variată, ea rămâne relativ stabilă, iar catastrofele meteorologice au loc cu o frecvență relativ redusă. Totuși, marele ciclon numit uragan Catarina, a cauzat în anul 2004 pierderi semnificative în regiuni ale Rio Grande do Sul și Santa Catarina.

Cea mai înaltă temperatură înregistrată în Brazilia a fost de 44,7°C în Bom Jesus,

în Piauí, la data de 21 noiembrie 2005^[55]. La extrema cealaltă, cea mai scăzută temperatură a fost de -17,8°C în Urubici, Santa Catarina, înregistrat la data de 29 iunie 1996

HIDROGRAFIA

Brazilia dispune de cea mai întinsă rețea hidrografică a lumii. Principale fluvii care formează cele mai importante bazine sunt Amazon, São Francisco, Paraná, Uruguay și Paraguay. Bazinul Amazonului este cel mai întins, cuprinzând acest fluviu și aproximativ 1.100 de alte râuri. Amazonul în sine se formează pe teritoriul Braziliei în locul unde râul Negro se varsă în râul Solimões.

SCURT ISTORIC

Teritoriul Braziliei este populat în epoca precolumbiana de triburi amerindiene tupi, tupayo, caribe, arahuaco s.a. Navigatorul portughez Pedro Alvares Cabral descoperă la 22.IV.1500 coasta Braziliei, însă colonizarea portugheză începe odată cu expediția lui Martin Alonso de Souza și mai ales după stabilirea capitalei coloniei în orașul Bahia. În 1557 este fondat São Paulo, iar în 1565 - Rio de Janeiro. Rezistența triburilor indiene este reprimată cu cruzime; pe plantații sunt aduși, din a doua jumătate a secolului 16, sclavi din Africa. Mișcarea de eliberare care ia naștere în secolul 18 duce la proclamarea independenței la 7.IX.1822. Pedro, fiul regelui portughez João VI se proclamă la 12. XII.1822 împărat al Braziliei, sub numele de Pedro I. Între 1865- 1870 Brazilia participă, alături de Argentina și Uruguay, la războiul împotriva Paraguay-ului. În 1888 este abolită sclavia. La 15.XI.1889, împăratul Pedro II este detronat, iar Brazilia se proclamă republică federativă sub numele de "Statele Unite ale Braziliei". Prin tratatul de la Petropolis, Brazilia obține de la Bolivia teritoriul Acre. Începând cu 26.X.1917, Brazilia participă alături de puterile Antantei la primul război mondial și devine în 1920 membru al Ligii Națiunilor. La 22.VIII.1942 declară război puterilor fasciste. În timpul prezidenției lui Getúlio Vargas (1930 – 1945 și 1951 – 1954) este promovată o politică de reforme economice și sociale progresiste pe plan intern și o politică externă dinamică. Sub prezidenția lui Juscelino Kubitschek (1956 – 1961) se dezvoltă sectorul de stat în economie, este inițiat procesul de industrializare și este inaugurată noua capitală – Brasília (21.IV.1960). Prezidenții Jânio Quadros și João Goulart. Orientați spre

transformări progresiste, sunt înlăturați de la putere în urma unor lovituri de stat militare în 1961 și 1964. În timpul președinților lui Humberto Castelo Branco (1964 – 1974), Arthur da Costa e Silva (1967 – 1971), Emilio Garrastazu Médici (1971 – 1974) și Ernesto Geisel, Brazilia cunoaște o accelerată dezvoltare economică. Brazilia este membru fondator al ONU (1945) și al OSA (1948).

ECONOMIA

Economia Braziliei este extrem de diversificată, practic neexistând domenii care să nu fie acoperite.

Industria automobilelor. Saltul spectaculos al economiei braziliene de după introducerea Planului Real în 1994, s-a reflectat și în domeniul producției de automobile. În ultimii ani s-au produs peste 2 milioane de autovehicule anual, veniturile din exporturile realizate în acest domeniu depășind constant valoarea de 5 miliarde de dolari. În anul 2000 Brazilia se număra printre primii cinci producători mondiali de automobile. Practic nu există multinațională din domeniu care să nu fie prezentă în Brazilia. *Industria aeronautică.* Deși Brazilia a fost unul din pionierii aviației mondiale, adevărata dezvoltare a acestei ramuri a început cu 30 de ani în urmă. Astăzi Brazilia produce avioane integral proiectate și fabricate aici și le exportă pe toate continentele. Peste 500 de avioane de producție braziliană sunt în momentul de față în exploatare numai în SUA, și un număr asemănător în Europa.

Industria aerospațială. Și această industrie a înregistrat o creștere spectaculoasă. Prin intermediul Agenției Spatiale Braziliene și a Institutului National pentru Cercetări Spatiale, a fost lansat Programul Spatial Brazilian, care prevede construirea și lansarea de sateliți și vehicule spațiale. Brazilia participă, de asemenea, la construirea Stației Spatiale Internaționale. Diferiți sateliți brazilieni evoluează deja pe orbită în jurul Pământului.

Proiectele de infrastructură. Planul Multianual (PPA), numit și Avança Brasil (Înainte, Brazilia), este un program de dezvoltare care prevede cheltuieli de 1,1 trilioane reali (R\$) până în 2003, incluzând cheltuielile de personal pentru realizarea a 358 de programe care vor revitaliza și amplifica rețeaua de servicii de infrastructură ale țării, mai ales în domeniile transporturilor, telecomunicațiilor și energiei electrice.

Cu aceste investiții și cu previziunea unei creșteri a PIB de 4% în 2000 și de până la 5% în 2002 și 2003, Guvernul speră să creeze 8,5 milioane locuri de muncă în următorii patru ani. Conform estimărilor IPEA (Institutul de Cercetări Economice Aplicate), în 2000 rata șomajului va scădea la 5,66%. În 2007 PIB-ul estimat era

de 1,835 de bilioane de dolari iar pe cap de locuitor este de 11.873 \$

Principalele ramuri economice:

AGRICULTURA

Tendintele agriculturii braziliene au oscilat in timp, in functie de culturile sezoniere, de bumbac, cacao, cauciuc si cafea care au avut o contributie importanta la dezvoltarea sectorului, alaturi de trestia de zahar, care a reprezentat sursa permanenta de venituri in agricultura.

In decada anilor '70, procesul de modernizare a agriculturii a condus la cresterea productivitatii si a numarului de produse exportate. Productia de soia a depasit productiile traditionale braziliene, cum ar fi cele de cafea, cacao si zahar. Urmare a stimulentei acordate de catre guvern pentru produsele procesate, au crescut substantial volumul, valoarea si varietatea produselor agricole semiprocessate si industrializate.

In cursul anilor '80, agricultura a continuat sa aiba acelasi rol important in economia tarii. Acordand scutiri de taxe si facilitati la obtinerea creditelor, guvernul federal a promovat o mai mare eficienta in sectorul agricol. In ultimii 20 de ani, productia cerealiara s-a dublat, datorita cresterii productivitatii. Ritmul mediu anual de crestere inregistrat in sectorul agricol, agriculturii, conform Institutului Brazilian de Geografie si Statistica - IBGE, a fost de 3,4%, fata de numai 1,7% in sectorul industrial. In 1996, rata de crestere a sectorului agricol a fost de 4,1%, iar in 1997 de 1,9%.

Diversele programe guvernamentale aplicate in ultimele doua decenii, in vederea diversificarii recoltelor, au adus rezultate surprinzatoare. Productia de cereale a crescut in mod semnificativ, recoltele de grau, orez si porumb ajungand la 77,6 milioane tone in 1997. Cauciucul, care se constituie ca un element vital pentru exporturile agricole braziliene, ca si alunele de para, caju, diverse sortimente de ceara si fibre, au inceput sa fie cultivate in cadrul plantatiilor. Datele din 1996 (FIPE) indica Brazilia ca cel mai mare producator mondial de cafea, al doilea de fasole, al treilea de trestie de zahar si de porumb si al patrulea de cacao.

Datorita climei variate, Brazilia produce toate tipurile de fructe, de la varietatile tropicale din nord (inclusiv avocado), pana la citrice si struguri, cultivate in principal in regiunile mai temperate din sud. In 1996, productia de portocale a crescut cu 10,8%, Ajungand la 21811 milioane tone, Brazilia fiind astfel cel mai mare producator mondial, urmat de SUA, principalul sau concurent. Brazilia este cel de-al doilea producator mondial de carne de bovine (cu toate acestea numai 3% din productia totala a fost exportata in 1996).

INDUSTRIA

In ultimii 25 de ani, Brazilia a obtinut succese in diversificarea si extinderea productiei de bunuri manufacturate si de consum, telecomunicatii, procesarea electronica de date, biotehnologie si noi materiale.

Pentru sectoarele cheie, cum ar fi productia de oteluri, autoturisme, petrochimie, serviciile publice au avut un rol esential nu numai in dezvoltarea sectorului industrial, ci in expansiunea economiei braziliene.

Una dintre noile sectoare industriale braziliene, industria constructiei de automobile de fabricare a pieselor de schimb, a inregistrat mari progrese in ultimele doua decenii. Incepand cu putine linii de montaj in 1957, sectorul auto produce, in medie, 2 milioane autovehicule/an, cu componente 100% fabricate in Brazilia, situandu-se astfel printre primii 10 fabricanti la nivel mondial. Repartizarea teritoriala a fabricilor de autovehicule in Brazilia este:

- Ford	Rio	Grande	do	Sul
- General Motors	Rio	Grande	do	Sul
- Audi 01W)	Parana			
-VW (camioane)	Rio		de	Janeiro
- Mercedes	Minas			Gerais
- Peugeot	Rio		de	Janeiro
- Renault	Parana			
- Chrysler	Parana			
- Honda	Sao			Paulo
- Hyundai	Bahia			
- Asia Motors	Bahia			

Brazilia a pus bazele industriei aeronautice in urma cu 20 ani. In prezent, succesul aeronavelor proiectate si fabricate integral in Brazilia de catre Embraer, exportate in toate continentele, pozitioneaza industria aeronautica braziliana pe locul al 6-lea la nivel mondial. Un numar mare de avioane Embraer au fost vandute in SUA si in Europa occidentala. Embraer produce atat avioane militare (Tucano si Super Tucano cele mai cunoscute), cat si civile (ERJ 135 pentru 37 pasageri si ERJ 145 cu capacitate de 50 locuri, pentru acesta din urma primindu-se comenzi ferme, in 1998 pentru 180 bucati).

Petrolul si Petrochimia

Pana in 1953, productia de petrol brut era de cca. 2.000 barili/zi, iar capacitatea interna de rafinare nu depasea 4.000 barili/zi, Brazilia fiind astfel dependenta de importuri. In acel an, dupa multe dezbateri, Congresul National a votat crearea Companiei nationale de petrol PETROBRAS. Avand drepturi exclusive pentru exploatarea petrolului, PETROBRAS a initiat identificarea de rezerve de petrol, fiind permisa firmelor private rafinarea si distribuirea. La inceputul anilor '90, impulsiona de prima criza a petrolului din anii '70, Brazilia triplase productia de petrol, ajungand in iulie 1994 la o productie de 690 mii barili/zi. In 1995, productia a ajuns la 713 mii barili/zi, in 1996 a crescut la 806 mii barili/zi, ajungand la 866 mii barili/zi in 1997. Previziunea pentru decembrie 1998 era de 1,2 milioane barili/zi.

Incepand cu 1985, productia interna de petrol brut a reprezentat aproximativ 55% din consumul national, obiectivul fiind atingerea unui procent de 70% inaintea anului 2001. La realizarea acestui obiectiv au contribuit atat consolidarea deschiderii sectorului catre initiativa privata, prin atragerea de noi investitii in colaborare cu PETROBRAS sau in proiecte independente, cat si dezvoltarea si exploatarea unei noi zone gigante in Bacia de Campos, in Statul Rio de Janeiro cu un potential de 1,3 miliarde barili. Costul mediu pe baril este estimat in Brazilia la aproximativ 14 USD.

Industria petrochimica braziliana s-a dezvoltat intens in ultimele decenii. Exista in prezent, trei complexe petrochimice in Brazilia, localizate in Statele Bahia (Nord-Est), Rio Grande do Sul (Sud) si Sao Paulo (Sud-Est), cu o capacitate de productie totala de etilena de 1,4 milioane tone/an.

Industria de etanol

Pentru echilibrarea consumului de produse finite cu exploatarea petrolului, la sfarsitul anilor '60, inceputul anilor '70 a fost dezvoltat un proiect de identificare de noi alternative viabile pentru inlocuirea derivatelor de petrol. Etanolul extras din trestia de zahar a fost ales ca alternativa. Obiectivul Programului National de Alcool (Pro-Alcool), creat in 1975, a fost utilizarea etanolului ca substituent al benzinei si cresterea productiei pentru uzul industrial. In 1985, cand programul functiona de 10 ani, au fost investiti 6,5 miliarde USD in productie a 50 miliarde litri de etanol; au fost create 500.000 noi locuri de munca ; 2,5 milioane autoturisme foloseau etanol pur si toata benzina era amestecata in proportie de 20% cu alcool.

In prezent, Brazilia posedea tehnologie si echipamente capabile sa mentina o productie anuala de 16 miliarde litri de etanol, exportand tehnologie, echipamente si servicii conexe acestui produs. Diminuandu-se nivelul de monoxid de carbon eliberat de vehicule, programul Pro-Alcool contribuie la eforturile Braziliei pentru protejarea mediului inconjurator.

Surse de energie

Hidroelectnicitatea, lemnul si produsele din trestie de zahar acoperă 59% din necesarul de consum energetic al Braziliei.

Dotata cu un potential hidroelectnic estimat la 255 milioane KW, Brazilia a investit treptat in proiectarea si construirea de baraje, pentru a satisface necesarul de energie al unei economii in crestere.

Prima uzina hidroelectrică a inceput sa functioneze in 1889, generand 250 KW, ceea ce reprezenta jumatate din termoelectricitatea generata in acea epoca. In 1997, proportia era cu totul alta: 54.970 milioane KW proveneau din uzine hidroelectrice, in timp ce 4.790 milioane KW erau generati de surse termice.

In 1962, capacitatea de productie energetica instalata a Braziliei era de 5,8 milioane KW. Aceasta capacitate a crescut la 6,8 milioane KW in 1964, 17,6 milioane KW in 1974, 37,3 milioane KW in 1985 si 63 milioane KW in 1997.

Uzina hidroelectrică de la Itaipu, cea mai mare din lume, este localizata pe raul Parana, la granita Braziliei cu Paraguay, aproape de cataractele Iguacu, fiind un proiect bilateral intre cele doua tari. Tratatul de la Itaipu a fost semnat la data de 26 aprilie 1973. Constructia a inceput la jumatatea anilor '70 si in 1985, au inceput sa functioneze trei din cele 18 turbogeneratoare (de 700 MW fiecare). Astazi, cu cele 18 turbogeneratoare functionand la intreaga capacitate, productia de energie a uzinei Itaipu este de 12,6 milioane KW, impartita egal intre Brazilia si Paraguay.

Uzina hidroelectrică de la Tucuruí, care genereaza in prezent 3,9 milioane KW, va produce 7,7 milioane KW cand va fi terminata.

Conform datelor Eletrobras, capacitatea de generare de energie hidroelectrică a Braziliei este estimata la 127.867,6 MW, din care 24,42% sunt in functiune sau in constructie, 35,8% sunt inventariate, iar 39,78% sunt estimative.

Productia de gaz

Studii recente au demonstrat necesitatea de a mari de la 2% la 10% participarea gazului natural in producerea totala de energie a Braziliei. Bolivia fiind tara vecina cu cele mai mari rezerve de gaz natural, a fost aleasa ca partenera a Braziliei in construirea unui gazoduct. Acest proiect va creste productivitatea industriei braziliene si va aduce imbunatatiri in mediul ambiental al zonelor urbane, energia produsa din gaze naturale nefiind poluanta. Proiectul va contribui, de asemenea, la prezervarea padurilor braziliene, prin substituirea folosirii carbunelui, contribuind la atragerea de investitori straini in Brazilia. Referitor la transportul gazului natural din Bolivia pana in regiunile din sud si sud-est ale Braziliei, se construiesc un gazoduct cu o lungime de 3.403 km. Investitia totală necesara este de 1,89 miliarde USD, din care 1,42 miliarde in Brazilia si 0,47 miliarde in Bolivia.

Energie nucleara

In Brazilia exista o uzina nucleara in exploatare Angra dos Reis I care genereaza un volum de electricitate estimat la 14.000 GW/ora, ceea ce reprezinta 2% din totalul de energie produsa in tara. La jumatatea anului 1999 a intrat in vigoare a doua uzina nucleara braziliana Angra dos Reis II.